Parašė zvejams.lt
Ketvirtadienis, 21 Liepa 2011 20:19

Ar žinote, kokių šiukšlių daugiausiai surenkama gatvėse, paplūdimiuose, parkuose ir kitose atvirose erdvėse? Daugelis galvoja, kad didžiausia atliekų problema – ilgai nesuyrančios, vėjo nešiojamos plastikinės pakuotės. Tačiau visame pasaulyje tiek profesionalūs planetos švarintojai, tiek visuomeninių judėjimų dalyviai pastebi, kad didžiausią jų surenkamų atliekų dalį sudaro… nuorūkos!

Didžiausią ne tūriu, tačiau skaičiumi. Nuorūka atrodo toks nedidelis ir nekaltas dalykėlis – daugelis žmonių, nemėtančių sau po kojomis nei plastikinių butelių, nei saldainių popierėlių, pernelyg nesusimąstydami išmeta nuorūkas. Būdami prie upių ar ežerų netgi meta nuorūkas į vandenį – saugo mus nuo gaisrų. Deja, ne viskas taip paprasta.

Patyrę žvejai žino, kad įmetus į vandenį nuorūką, kibimo nebebus. Tai ne prietaras. Iš mirkstančios vandenyje nuorūkos išsiskiria nuodai, kurie naikina visą gyvybę. Tyrimais nustatyta, kad viena nuorūka, tai yra ketvirtadalis cigaretės, turi 0,8 mg kancerogeninių medžiagų ir 0,6 mg nikotino, ir apnuodija 0,93 kubinio metro vandens, padarydami jį netinkamą gyvybei.

Dabar dauguma cigarečių (daugiau nei 90 procentų) gaminama su filtrais, kurių paskirtis – sulaikyti bent dalį kenksmingų medžiagų, kad mažiau jų patektų į rūkančiojo organizmą. Taigi filtras yra maža pavojingų medžiagų kapsulė.

Beje, patys cigarečių filtrai padaryti ne iš medvilnės, kaip daug kas klaidingai galvoja, jie padaryti iš celiuliozės acetato pluošto, medžiagos, kuri gamtoje suyra per 5-15 metų.

Gera žinia yra ta, kad Kinijos mokslininkai rado būdą, kaip naudingai panaudoti nuorūkas. Jiao Tong universiteto tyrėjų skaičiavimais pasaulyje kasmet į aplinką patenka apie 4 500 milijardų nuorūkų. Nors visame pasaulyje imamasi rūkymo prevencijos priemonių, kuriamos metodikos, skatinančios ir padedančios mesti rūkyti, bendras rūkančiųjų skaičius nemažėja. Todėl ieškoma būdų, kaip utilizuoti ir praktiškai panaudoti nuorūkas. Jiao Tong universiteto tyrėjai nustatė, kad iš nuorūkų išgautos medžiagos gali stabdyti metalų koroziją.

Bandymų metu plieno N80, naudojamo naftotiekiuose, pavyzdžiai buvo laikomi koroziniame tirpale (druskos rūgštyje). Nustatyta, jeigu šiame tirpale yra ekstrakto iš cigarečių nuorūkų, korozijos greitis sumažėja 88-94%. Poveikis siejamas su tuo, kad iš cigarečių į vandenį patekę oksidantai jungiasi su atomais metalo paviršiuje, sudarydami netirpią plėvelę, kuri saugo plieną nuo ardančio korozinės aplinkos poveikio.

Metalų korozija yra didžiulius nuostolius sąlygojantis veiksnys. Nuorūkų panaudojimas tirpalų, mažinančių koroziją, gamybai leistų bent iš dalies kompensuoti išlaidas jų surinkimui ir utilizavimui ir sumažintų žalą aplinkai. Liktų tik pripratinti rūkorius išmesti nuorūkas į specialiai tam skirtas talpas.

Dalia Motik